

Jane Hutt AS/MS
Y Gweinidog Cyfiawnder Cymdeithasol
Minister for Social Justice

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Jenny Rathbone AS
Cadeirydd y Pwyllgor Cydraddoldeb a Chyfiawnder Cymdeithasol
Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1SN

SeneddCydraddoldeb@senedd.cymru

17 Awst 2022

Anwyl Jenny,

Diolch am eich llythyr dyddiedig 26 Gorffennaf.

Yn gyntaf, hoffwn achub ar y cyfle hwn i ddiolch i'r Pwyllgor am ei ymdrechion parhaus yng nghyswllt y Cynllun Preswyllo'n Sefydlog i Ddinasyddion yr UE ('y Cynllun'), a rhoi sicrwydd ichi fod Llywodraeth Cymru yn sefyll gyda'r Pwyllgor wrth eirioli dros ddinasyddion yr UE / yr AEE a'r Swistir. Mae pedwerydd adroddiad y Pwyllgor ar y Cynllun yng Nghymru, ar ôl blwyddyn o waith monitro, i'w groesawu ac yn galonogol, a hynny gan fod Llywodraeth Cymru eisoes yn ymdrin mewn rhyw fodd â llawer o'r materion a grybwyllir yn yr adroddiad, os nad y cyfan ohonynt.

Nodaf y pryderon a fynegwyd gennych yn eich gohebiaeth, ac rwy'n ymateb i bob pwynt isod:

Dinasyddion cyn-sefydlog

Mae disgwyl i ddatganiad ystadegol chwarterol nesaf y Cynllun gael ei gyhoeddi yn ddiweddarach y mis hwn, a bydd Llywodraeth Cymru yn dadansoddi'r ffigurau sydd wedi'u diweddarau fel y mae wedi'i wneud yn achos datganiadau ystadegol blaenorol. Byddwch yn gwybod bod y datganiadau ystadegol chwarterol yn rhoi data i lywodraethau datganoledig am nifer y dinasyddion sydd wedi cael statws preswyllydd cyn-sefydlog ac y bydd angen iddynt felly wneud cais am statws preswyllydd sefydlog yn y dyfodol. Fodd bynnag, ar sail y data hynny, nid yw Llywodraeth Cymru yn gallu nodi *pryd* y bydd angen gwneud ail geisiadau.

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Gohebiaeth.Jane.Hutt@llyw.cymru
Correspondence.Jane.Hutt@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Ers i'r Cynllun gael ei lansio, mae Llywodraeth Cymru wedi galw sawl gwaith ar Lywodraeth y DU i ddarparu data mwy gronynnog, ar lefel ddatganoledig, fel y gall Llywodraeth Cymru gynllunio'r cymorth gorau ar gyfer y dyfodol. Yn anffodus, mae swyddogion ystadegol yn Llywodraeth y DU yn parhau i gynghori nad yw o fewn eu cylch gwaith presennol i gyhoeddi data datganoledig ynghylch statws cyn-sefydlog yn dod i ben. Fodd bynnag, yn fwy diweddar mae Llywodraeth y DU wedi cadarnhau bod y Swyddfa Gartref yn bwriadu atgoffa deiliaid unigol statws preswlydd cyn-sefydlog yn amserol i wneud cais am statws preswlydd sefydlog cyn i'w statws cyn-sefydlog ddod i ben. Mae'r Swyddfa Gartref wedi dweud na fydd statws preswlydd cyn-sefydlog y rhai cyntaf a'i cafodd o dan y Cynllun yn dod i ben tan ganol 2023. Bydd dinasyddion yr UE, ac aelodau o'u teulu, y rhoddydd statws preswlydd cyn-sefydlog iddynt yn cael eu hatgoffa bod angen gwneud cais am statws preswlydd sefydlog cyn i'w statws cyn-sefydlog ddod i ben, os nad ydynt wedi gwneud hynny eisoes. Cyn belled â bod cais am statws preswlydd sefydlog yn cael ei wneud cyn i'r statws cyn-sefydlog ddod i ben, bydd caniatâd presennol y person yn parhau nes y penderfynir ar ei gais, a thrwy gydol unrhyw apêl yn erbyn gwrthod cais.

Mae Llywodraeth Cymru yn parhau i weithio gyda rhanddeiliaid ac aelodau o Grŵp Cydgysylltu y Cynllun Preswlyio'n Sefydlog i Ddinasyddion yr UE i gydlynu gwasanaethau a pharatoi holl ddinasyddion yr UE / yr AEE a'r Swistir yng Nghymru y gall fod angen iddynt wneud ail gais o dan y Cynllun. Yn fwy diweddar, mae Llywodraeth Cymru wedi cynnal ymgyrch ymwybyddiaeth ddigidol ar gyfer y Cynllun, gan dargedu'n benodol yr unigolion hynny y gall fod angen iddynt uwchraddio eu statws cyn-sefydlog. Rydym hefyd wedi bod yn tynnu sylw at gymorth pan fo angen; rydym wedi cyhoeddi negeseuon wedi'u targedu, a hynny tua blwyddyn ers y dyddiad cau; rydym wedi cynhyrchu cardiau atgoffa ynghylch statws cyn-sefydlog yn dod i ben, i rhanddeiliaid eu dosbarthu; ac, yn fwy diweddar, rydym wedi cymeradwyo cyllid ychwanegol fel y gall Cyngor ar Bopeth Cymru, Settled, a Newfields Law barhau i ddarparu gwasanaethau cymorth tan fis Mawrth 2023.

Fel y soniwyd eisoes, mae Llywodraeth Cymru yn ymgysylltu â rhanddeiliaid ac mae'n adolygu'r gwaith ymchwil a'r papurau academiaidd diweddaraf, fel yr adroddiad a gyhoeddwyd yn ddiweddar gan yr Arsyllfa Ymfudo, i sicrhau bod unrhyw benderfyniadau ar gymorth a roddir yn y dyfodol wedi'u seilio ar dystiolaeth gadarn. Ar hyn o bryd, mae swyddogion polisi yn defnyddio cyhoeddiad yr Arsyllfa Ymfudo i gyfrannu at adolygiad o wasanaethau cynghori yng nghyswllt y Cynllun yng Nghymru. Mae'r adolygiad hwn ar waith ar hyn o bryd.

Ceisiadau hwyr a dim ceisiadau

Fel y rhagwelwyd, cynyddodd nifer y ceisiadau o dan y Cynllun yn ddramatig yn y cyfnod cyn y dyddiad cau ac yn syth ar ei ôl. Fodd bynnag, mae nifer y ceisiadau hwyr sy'n dal i gael eu cyflwyno yn gostwng bob mis, ac erbyn hyn maent yn cyfateb i tua 0.5% ar gyfartaledd o'r holl geisiadau a wnaed hyd yma. O ystyried nifer y consesiynau a ganiatawyd gan Lywodraeth y DU er mwyn darparu ar gyfer ceisiadau hwyr, mae Llywodraeth Cymru yn tybio y bydd nifer fach iawn o geisiadau hwyr yn dal i gael eu cyflwyno am nifer o fisoedd. Oherwydd hynny, rydym wedi penderfynu parhau i ariannu gwasanaethau cynghori yng nghyswllt y Cynllun yng Nghymru tan fis Mawrth 2023, fel y nodir uchod.

Nid yw Llywodraeth Cymru yn ymwybodol o unrhyw faterion sy'n ymwneud â cheisiadau hwyr ac mae Llywodraeth y DU wedi cadarnhau nad oes yr un dinesydd o'r UE yng Nghymru wedi bod yn destun diddymu hawliau oherwydd peidio â gwneud cais i'r Cynllun hyd yma. Bydd Llywodraeth Cymru yn parhau i fonitro'r sefyllfa hon ac i annog dinasyddion yr UE / yr AEE neu'r Swistir sy'n dal yn gymwys i wneud cais i'r Cynllun ac sydd â rheswm dros wneud cais hwyr i wneud hynny cyn gynted â phosibl.

Cyngor a chymorth am ddim

Fel y soniwyd uchod, mae Llywodraeth Cymru wedi cytuno'n ddiweddar i barhau i ariannu Cyngor ar Bopeth Cymru, Settled, a Newfields Law tan fis Mawrth 2023. Yn anffodus, nid ydym wedi cael gwybodaeth am fwriadau Llywodraeth y DU o ran parhau i ariannu partneriaid, ond rydym yn gwahodd Llywodraeth y DU i Grŵp Cydgysylltu'r Cynllun ac mae'r sefydliadau y mae'n eu hariannu yng Nghymru (Mind Casnewydd a TGP Cymru) yn aelodau allweddol o'r grŵp hwnnw. Un o brif amcanion Grŵp Cydgysylltu'r Cynllun yw hwyluso trafodaeth am adnoddau ac am gyllid yn y dyfodol. Rwy'n atodi cofnodion o gyfarfodydd diweddar Grŵp Cydgysylltu'r Cynllun, a byddaf yn sicrhau eich bod yn awr yn cael y cofnodion hynny'n rheolaidd yn dilyn pob cyfarfod. Mae disgwyl i'r cyfarfod nesaf gael ei gynnal ddiwedd mis Medi.

Wcráin a thrwyddedau teuluoedd o dan y Cynllun

Roeddwn yn siomedig iawn fod Llywodraeth y DU wedi penderfynu peidio ag ymestyn llwybr *Surinder Singh* ar gyfer y Cynllun, a hynny er gwaethaf galwadau gan Lywodraeth Cymru a Llywodraeth yr Alban yn sgil y sefyllfa yn Wcráin. Yn anffodus, nid oes data ar lefel ddatganoledig i ddangos faint o ddinasyddion Wcráin sydd wedi cyflwyno cais i'r Cynllun. Nid yw'r ystadegau sydd ar gael ond yn dangos cyfanswm y ceisiadau a wnaed o Gymru nad ydynt yn rhai'r AEE, sef cyfanswm o 3,270 hyd yma, ac mae hyn yn cwmpasu **pob** cais rhyngwladol.

Rwy'n gobeithio bod yr ymateb hwn yn rhoi manylder ac eglurder ynglŷn â'r pwyntiau a godwyd gennych, a'i fod yn rhoi sicrwydd fod Llywodraeth Cymru yn gwneud popeth o fewn ei gallu i wireddu ei haddewid i ddinasyddion yr UE, yr AEE a'r Swistir ac i'w cynorthwyo i breswyllo'n sefydlog yma yng Nghymru.

Yn gywir,

Jane Hutt AS/MS

Y Gweinidog Cyfiawnder Cymdeithasol
Minister for Social Justice